

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Liina Kersna
Riigikogu kultuurikomisjon
kultuuri.ametnik@riigikogu.ee
Lossi plats 1a
15165, Tallinn

Teie 20.02.2026 nr 1-1/15-754/14
Meie 10.03.2026 nr 8-4/1347-2

Vastuskiri Riigikogu kultuurikomisjonile seoses autoriõiguse seaduse § 27 lg 7² rakendamise

Olete saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile pöördumise, milles soovite saada selgitusi autoriõiguse seaduse (AutÕS) § 27 lg 7² rakendamise kohta. Olete kirjast välja toonud, et kultuurikomisjon arutas 27.01.2026 toimunud istungil autoriõiguse seaduse muutmise seaduse (erakopeerimise tasu jaotuskava koostamine) (754 SE) eelnõu üle ja istungi käigus tõusetus küsimus, kuidas on Vabariigi Valitsus täitnud AutÕS § 27 lg-s 7² sätestatud kohustust.

Selgitame, et AutÕS § 26 lg-s 1 sätestatud vabakasutuse erandi kohaselt on õiguste omajate nõusolekuta lubatud reprodutseerida audiovisuaalset teost või teose helisalvestist kasutaja enda isiklikeks vajadusteks, kuid õiguste omajatele tuleb kompenseerida sellest tekkinud kahju, tagades neile õiglase hüvitise. Selle jaoks kogutakse salvestusseadmete ja -kandjate pealt erakopeerimise tasu vastavalt AutÕS § 27 lg-le 1 ning hiljem jaotatakse tasu õiguste omajatele.

Seejuures sätestab AutÕS § 27 lg 7, et Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega nn erakopeerimise tasumäärad. Kehtivad tasumäärad on sätestatud Vabariigi Valitsuse määruse nr 14 „Audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise isiklikeks vajadusteks kasutamise kompenseerimiseks tasu maksmise kord, salvestusseadmete ja -kandjate loetelu ja nendelt kogutava tasu määrad ning kultuuri- ja teadusprojektide finantseerimiseks toetuse taotlemise kord“ § 3 tabelis. Tasumäärad jõustusid 01.04.2021 ja põhinevad osaliselt 2017. aastal tellitud tarbijaküsitluse tulemustel, kus uuriti, milliste seadmetega ja millises mahus audiovisuaalseid teoseid ja teose helisalvestisi isiklikeks vajadusteks kopeeritakse.

AutÕS § 27 lg 7² sätestab, et Vabariigi Valitsus hindab salvestusseadmete ja -kandjate kasutamist audiovisuaalsete teoste või teoste helisalvestiste reprodutseerimiseks ning isiklikeks vajadusteks koopiategemise mahu muutust vähemalt kord nelja aasta tagant. Sätte eesmärk on tagada regulaarsete tarbijauuringute läbiviimine, hindamiseks muutuseid tarbijakäitumises.

Justiits- ja Digiministeerium kui valdkonna eest vastutav ministeerium on astunud ettevalmistavaid samme tasumäärade ning salvestusseadmete ja -kandjate loetelu ajakohasuse hindamiseks. Kuna Justiits- ja Digiministeeriumi kasutuses polnud piisavalt põhjalikke empiirilisi andmeid seadmete kasutamise mahu kohta, oli sellekohaseid andmeid vaja koguda küsitluse teel. Selleks tellis Justiits- ja Digiministeerium 2025. aastal uue tarbijaküsitluse erakopeerimise tarbimisharjumuste uurimiseks.

Küsitlus on lõpuni viidud ja tulemused avalikustatud Justiits- ja Digiministeeriumi veebilehel¹. Küsitluse ettevalmistamisel suheldi kollektiivse esindamise organisatsioonidega ja võimalusel arvestati nende tagasisidega. Küsitluse läbiviimisel oli oluline, et selle tulemusi saaks kõrvutada eelmise, 2017. aasta

¹ Failid on leitavad <https://www.justdigi.ee/uuringud>, 2025. aastal läbi viidud uuringute jaotises.

küsitluse tulemustega. Nii saab tasumäärade ajakohasuse hindamisel arvestada aastatega toimunud trendimuutusi.

Kehtivate tasumäärade peal on rakendatud meetodikat, mis arvestab koopiate tegemise mahu muutust võrreldes eelmise küsitluse tulemustega. Justiits- ja Digiministeerium on nüüdseks ette valmistanud kõnealuse Vabariigi Valitsuse määruse muudatused.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisaadressaadid:
Riigikantselei
Kultuuriministeerium

Alex Luik +372 5787 2843
alex.luik@justdigi.ee